

VZGOJNI NAČRT

OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica

Vzgojni načrt je oblikovan na osnovi Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, Zakona o osnovni šoli ter Konvencije o otrokovih pravicah in ga je sprejel Svet šole OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica na svoji seji 29. 5. 2009 ter ga dopolnil na 14. seji dne, 4. 10. 2011.

1. UVOD

1.1. KAJ DOLOČA VZGOJNI NAČRT

Vzgojni načrt šole določa načine uresničevanja ciljev osnovnošolskega izobraževanja ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja. Vsebuje poglobitve vrednote, ki jih bomo na šoli še posebej spodbujali z določenimi vzgojnimi dejavnostmi in s pravili skupnega življenja v šoli, vrsto odgovornosti učencev in učiteljev v sodelovanju s starši ter načine vzgojnega ukrepanja šole.

1.2. NAMEN

Vzgojni načrt je namenjen učencem, staršem, strokovnim delavcem, vodstvu in vsem drugim delavcem šole. Z njim želimo vzpostaviti čim večjo skladnost vzgojnih dejavnikov šolske in družinske vzgoje, razvijati sodelovalni odnos med delavci šole, starši in učenci ter tako pozitivno vplivati na razvoj medsebojnih odnosov (klime) na naši šoli.

1.3. ZAKONSKE OSNOVE

Osnovna izhodišča in vsebinski poudarki, ki jih vsebujejo zakonske določbe s področja urejanja vzgojnega načrta in jih vključuje tudi Vzgojni načrt naše šole, so navedeni v:

- 2. členu Zakona o organizaciji in financiranju v vzgoji in izobraževanju (cilji vzgoje in izobraževanja);
- 2. členu Zakona o osnovni šoli (cilji osnovnošolskega izobraževanja);
- 60. d členu Zakona o osnovni šoli (Vzgojni načrt);
- Konvenciji o otrokovih pravicah.

2. VIZIJA

Vizijo šole smo opredelili z nekaj poudarki in verzi.

Na bohinjski šoli se trudimo, da je med nami **prijetno vzdušje**, pri čemer so nam najbolj pri srcu **medsebojno spoštovanje, sodelovanje in prijateljstvo**.

Vsi učenci naj bodo s svojim in učiteljevim prizadevanjem deležni **kakovostnega pouka**, ki bo omogočal pridobitev ustreznega znanja, kot ga predpisuje predmetnik, ter razvijanje ustvarjalnosti in razumevanja.

Na bohinjski šoli **ustvarjamo ugodne pogoje za optimalni razvoj in dvig kakovosti pouka** ter prijazno okolje za učenje.

Od učencev pričakujemo, **da se bodo kar najbolj potrudili** in bodo dosledni, disciplinirani in vztrajni. Še posebej se veselimo z vsemi, ki imajo radi gore, zimske in poletne športe, glasbo in ples.

Na naši šoli veliko veljajo **poštenost, prijaznost in prijateljstvo**. Tukaj se srečujemo ponosni učenci in učitelji, ki cenimo Slovenijo in Bohinj ter ohranjamo izročilo naših prednikov.

Za našo šolo zato veljajo verzi:

Bohinj, Triglav naša sta simbola,
šola naša drugi dom.
Znanje, srčnost in dobrot,
šport, planinstvo, glasba, ples,
vse to nas družijo prav zares.

3. TEMELJNE VREDNOTE

Vrednote so življenjski cilji, smernice, ideje in etična vodila, s pomočjo katerih posamezniki ali družbene skupine ocenjujejo sebe in okolje, v katerem živijo. Posamezniku nudijo oporo pri njegovem življenjskem slogu, opredeljujejo, kaj je pomembno in vredno truda. So bistvenega pomena za družbo, saj usmerjajo ravnanje ljudi. Družbeno sprejete vrednote so zapisane v Ustavi RS, Zakonu o osnovni šoli, Beli knjigi o izobraževanju, smernicah za prenovo učnih načrtov, konvencijah o človekovih in otrokovih pravicah, evropskih resolucijah o vzgoji in izobraževanju, poročilu Delorove komisije in drugih dokumentih.

Na **OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica** si prizadevamo razvijati vrednote, ki izhajajo iz vizije naše šole:

- medsebojno spoštovanje med učenci, učitelji in učenci ter starši;
- prijateljstvo, prijaznost in srčnost;
- poštenost do sebe in do bližnjih;
- zdravo življenje v vseh pogledih, zdravo hrano, pohode v naravo, ples;
- medsebojno sodelovanje in pomoč;
- disciplino in doslednost;
- znanje in ustvarjalnost;
- varnost;

– ohranjanje naravne in kulturne dediščine.

Za uresničevanje vrednot v šoli in pozneje v življenju učencem z različnimi dejavnostmi predstavimo, kako upoštevanje vrednot vpliva na kakovost življenja posameznika in družbe. Vrednote doživljamo v konkretnih situacijah vsakdanjega življenja in jih vedno znova aktualiziramo. Mladi svoj vrednostni sistem vzpostavljajo v interakcijskih procesih. Pri tem sta pozitivno socialno ozračje in zaupanje med učenci in učitelji izjemno pomembni. Šola vzgaja za vrednote z vsakodnevnimi zgledi, različnimi dejavnostmi, v sklopu projektov, ur oddelčnih skupnosti, dnevov dejavnosti in ob drugih priložnostih. Pri tem vzgaja na vseh treh ravneh moralnega razvoja:

- za ravnanje v skladu s pravili (razvijanje sposobnosti doslednega spoštovanja pravil in dogovorov skupnosti);
- za poistovetenje ali identifikacijo (pravil in vrednot se držim, ker mi je določena oseba všeč, zato jo posnemam – čustvena motivacija);
- za ponotranjenje (delam tisto, v kar sem prepričan in je zame vredno, ker je tak naš skupni dogovor ali pravilo in je to za vsako skupnost pomembno – notranja motivacija).

4. VZGOJNA NAČELA

Vzgojne dejavnosti na naši šoli se nanašajo na vzpostavljanje prijetnega, sproščenega, spodbudnega in ustvarjalnega šolskega in razrednega ozračja ter na organizacijo in vodenje razreda.

Osnovni cilj je oblikovati okolje, v katerem učenci uspešno zadovoljujejo temeljne potrebe. Želimo, da se naučijo sooblikovati socialni prostor in spoznajo, da ni vse odvisno od drugih, temveč imajo tudi sami pomembno vlogo pri oblikovanju socialnega prostora ter pri vplivanju na kakovost življenja.

Vzgoja na **OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica** temelji na več načelih:

- oblikovanje varnega in spodbudnega okolja za razvoj in učenje;
- zaupanje, vzajemno spoštovanje učencev in učiteljev;
- zavzetost za vsakega posameznika in iskanje najboljših lastnosti posameznikov;
- razvijanje strpnosti in sodelovanja;
- skupno reševanje težav in dogovarjanje;
- zagotavljanje varnosti.

5. VZGOJNE DEJAVNOSTI

5.1. PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE DEJAVNOSTI

Proaktivne in preventivne dejavnosti šole potekajo na več ravneh:
na ravni šole, na ravni oddelkov in na ravni posameznika.

5.1.1. NA RAVNI ŠOLE

Izvajamo več dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše, lokalno in širšo skupnost.

- a) **Razvojni in drugi projekti šole** ter vključevanje v širše, tudi mednarodne projekte so priložnost za poglobljeno vzgojno delovanje in širjenje svojih zmožnosti.
- b) **Humanitarne akcije** so prilika za učenje solidarnosti in sočustvovanja z drugimi. V ta namen na šoli sodelujemo v humanitarnih zbiralnih akcijah, s katerimi pomagamo vrstnikom po svetu in v domovini.
- c) **Sodelovanje učencev s starejšimi:** Učenci se spoznavajo in srečujejo s starejšimi ljudmi, zanje kaj postorijo ali jim le popestrijo dan. S predstavami obiskujejo starejše občane v Domu starejših v Srednji vasi. Srečanja so dobra priložnost za vzgajanje spoštovanja do starejših, bolnih in osamljenih.
- č) **Medvrstniško sodelovanje:** Starejši učenci po potrebi pomagajo mlajšim učencem.
- d) **Dan odprtih vrat šole** je priložnost za popestritev šolskega utripa, za razvijanje ustvarjalnosti in sodelovanja učencev na mnogih področjih. Prav tako ponuja možnosti za vključevanje staršev in drugih obiskovalcev v vzgojne dejavnosti šole.
- e) **Šolska skupnost:** Predstavniki oddelčnih skupnosti vsako leto razpravljajo na šolskem parlamentu o temi, ki je bila izbrana za letno temo državnega otroškega parlamenta. Izbrani učenci svoje mnenje in mnenja ostalih osnovnošolcev predstavijo na območnem in državnem otroškem parlamentu.
- f) **Timsko obravnavanje in reševanje težav na šoli:** K obrnavi in reševanju težave vedno pritegnemo vse posameznike ali skupine, ki so odgovorni za nastalo situacijo ali njeno reševanje – razrednika, posamezne učitelje, učenca, učence, starše, šolsko svetovalno službo, vodstvo šole, zunanje institucije.
- g) **Izobraževanje in pomoč staršem pri vzgoji:** Vsako leto šola pripravi različna vzgojno naravnana predavanja za starše, ki tako dobijo priložnost, da z izbranimi strokovnjaki spregovorijo o vzgojnih težavah sodobnega časa, izmenjajo mnenje z drugimi starši ter oblikujejo stališče do pomembnih vzgojnih vprašanj in ravnanj.

5.1.2. NA RAVNI ODDELKOV

a) **Tedensko izvajanje sprejetega programa za razredne ure**, ki se po potrebi dopolnjuje z obravnavo dogodkov in ravnanj: Učiteljem razrednikom s tem omogočamo, da imajo čas tudi za pogovore z oddelčno skupnostjo in za učenje razreševanja tekočih težav.

b) **Pogovorne ure za učence**: Če učenci vedo, da lahko sproti razrešijo manjše težave, poiščejo odraslega sogovornika. Tako je mogoče reševati težave takrat, ko nastanejo in še niso prezahtevne za reševanje.

c) **Sestanki oddelčnih učiteljskih zborov**: Učiteljski zbor oddelka se sestane, ko se v oddelku pojavijo težave, ki zahtevajo enotno ravnanje vseh učiteljev in iskanje ustreznih rešitev.

č) **Učna pomoč sošolcev**: Pridobivanje in usvajanje znanja ni enako zahtevno za vse učence. Ker se učenci prav na tem področju vsak dan potrjujejo, z učno pomočjo prostovoljcev omogočamo, da nekateri učenci premostijo učne težave pri enem ali več predmetih. Ko postanejo uspešnejši na učnem področju, so bolj zadovoljni, kar se odraža tudi na vedenjskem področju.

d) **Krepitev pozitivne samopodobe**: Ob vsesplošni krizi družbenih vrednot in poudarjeni storilnostni naravnosti šolskega sistema je izredno pomembno, da učencem omogočimo spoznavanje lastnih prednosti in sprejemanje pomanjkljivosti. Skušamo jih naučiti, da si glede na svoje zmožnosti postavljajo uresničljive cilje, katerih doseganje povečuje pozitivno motivacijo in boljše počutje.

e) **Neformalno druženje učiteljev, učencev in staršev** posameznih oddelkov (razredne prireditve, izleti, pikniki ob koncu šolskega leta ...) prispeva k občutku povezanosti in pripadnosti oddelku.

f) **Šole v naravi, ekskurzije in dnevi dejavnosti** so posebna priložnost za socialno učenje in medsebojno spoznavanje.

g) **Razredni projekti**: Učenci v njih zavzeto sodelujejo, naučijo se veščin timskega dela, sodelovanja in dogovarjanja. Te spretnosti bodo v prihodnosti potrebovali v osebnem in poklicnem življenju.

5.1.3. NA RAVNI POSAMEZNIKA

a) **Dosledno obravnavanje rizičnih oblik vedenja** pri posameznih učencih in skupinah, s čimer razvijamo prepoznavanje nesprejemljivih oblik vedenja in usmerjamo v iskanje sprejemljivih oblik vedenja v skladu z dogovorjenimi vrednotami.

b) **Pomoč posameznim učencem z učnimi težavami** – razrednik, svetovalna služba, učenci, starši, prostovoljci.

c) **Sodelovanje pri pomoči učencem s specifičnimi učnimi težavami**, pri čemer sodelujejo tudi zunanji strokovnjaki.

č) **Skrb za učence s posebnimi potrebami**: Delo s temi učenci učitelje in strokovne delavce spodbuja k iskanju novih metod in oblik dela, da učenci lažje premagajo svoje težave. Posebna pozornost je namenjena krepitvi dobre samopodobe teh učencev in razvijanju njihovih močnih področij. Z ustreznim vključevanjem sošolcev se vsi učenci učijo sprejemati drugačnost in jo spoštovati.

d) **Skrb za nadarjene učence**: Prizadevamo si iskati možnosti, da bi nadarjeni učenci dobili v sklopu pouka, šolskih in obšolskih dejavnosti možnosti za razvoj vseh svojih sposobnosti.

6. POHVALE, PRIZNANJA IN NAGRADE

Posebno obliko preventivnih vzgojnih dejavnosti predstavljajo pohvale in druge nagrade.

Pohvale, nagrade in priznanja učencem ali skupini učencev lahko predlagajo oddelčna skupnost, razrednik, drugi strokovni delavci šole, mentorji dejavnosti, ravnateljica ali starši.

– **USTNE POHVALE** se podeljujejo sproti, kadar se učenec ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni dejavnosti.

PRIZNANJA IN NAGRADE

– **PISNE POHVALE** se podeljujejo:

1. na razredni ravni (ob koncu šolskega leta) za:

- sodelovanje v humanitarnih akcijah in/ali drugih oblikah medsebojne pomoči;
- prijaznost, solidarnost in nudenje pomoči sošolcem in vrstnikom;

- aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditvev, pomembnih za delo šole;
- zmago na natečaju;
- druge oblike, ki jih ravnatelj oz. učiteljski zbor šole ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne.

2. na šolski ravni (ravnateljica s pomočjo mentorja ob koncu šolskega leta) za delo oz. dosežek, ki je pomemben za celotno šolo ali znatno prispeva k ugledu v širši skupnosti:

- večletno sodelovanje v humanitarnih akcijah in/ali drugih oblikah medsebojne pomoči;
- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem delu:
 - ob koncu vsakega triletja (3., 6., 9. razred) za sodelovanje in prizadevnost pri interesnih dejavnostih (v organizaciji šole), ki nepretrgano potekajo skozi vse triletje (npr. pevski zbor, bralna značka, planinski krožek);
- doseganje vidnih rezultatov na raznih tekmovanjih in srečanjih, ki so organizirana za območje občine, regije in celotne države (na končni prireditvi se podeljujejo bronasta, srebrna in zlata priznanja z vseh področij/tekmovanj od 1. do 9. razreda);
- druge oblike, ki jih ravnatelj oz. učiteljski zbor šole ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne.

NAJUSPEŠNEJŠI UČENCI OB KONCU ŠOLANJA

Ob koncu šolanja učiteljski zbor določi najuspešnejše učence v vseh letih šolanja po naslednjih merilih:

- učni uspeh (povprečje zaključnih številčnih ocen od 4. razreda dalje je vsaj 4,5);
- vedenje (prizadevnost, spoštljiv odnos do sošolcev, delavcev šole in drugih, dosledno upoštevanje pravil šolskega reda);
- sodelovanje v šolskih in zunajšolskih dejavnostih.

DRUGA DARILA IN NAGRADE

Ob koncu vsake šole v naravi učenci prejmejo zbirko fotografij na CD-ju. CD priskrbi šola, za zbirko fotografij pa poskrbijo spremljevalci oz. izvajalci šole v naravi.

7. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

Vzgojni postopki in ukrepi so opredeljeni v Pravilih šolskega reda in v prilogi A k tem pravilom.

Med vzgojnimi postopki sta navedeni tudi restitucija in mediacija. Za lažje razumevanje teh postopkov sledi kratek opis:

- **RESTITUCIJA (POVRAČILO ŠKODE)**

Restitucija je oblika vzgojnega postopka, ko posameznik, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno škodo drugemu, skupini ali šoli, to popravi. Posameznik se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za način poravnave.

MEDIACIJA

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki so v sporu, ob pomoči tretje osebe (mediatorja) pogovorijo ter ugotovijo, kje so točke njihovega spora, si izmenjajo stališča, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in strahove ter skušajo najti rešitev, ki bo ustrezna za vse v sporu. Sprti strani prevzameta v mediaciji sami odgovornost za razrešitev nastalega nesporazuma. Proces mediacije vodi in usmerja mediator, ki je zaupna in popolnoma nevtralna oseba (strokovni delavec šole) ter je ustrezno praktično in teoretično usposobljena.

- **VZGOJNI OPOMIN**

Vzgojni opomini se izrekajo v skladu s Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (**ZOsn-H**) Ur.l. RS, št. 87/2011.

8. SODELOVANJE S STARŠI IN Z OKOLJEM

Starši imajo primarno pravico in dolžnost do vzgoje otrok, hkrati pa šoli dodeljujejo pooblastila za vzgojo, katere oblike in cilji morajo biti vnaprej poznani. Redno in kakovostno sodelovanje šole s starši ter redna in odprta komunikacija sta predpogoj za učinkovito vzgojno dejavnost šole.

Straši s šolo sodelujejo na roditeljskih sestankih, govorilnih urah, svetu staršev, svetu šole, na predavanjih, šoli za starše, na šolskih prireditvah, zbiralnih akcijah in drugih dejavnostih, ki jih pripravlja šola. Redno prejemajo uradna obvestila o učnem uspehu in napredovanju otrok ter dobijo ustrezna pojasnila o učnem in vzgojnem uspehu ter razvoju otrok v individualnih pogovorih z učitelji ali s svetovalno službo.

- **ODGOVORNOST STARŠEV**

- Skrbijo za zdrav razvoj svojega otroka, ga izobražujejo, vzgajajo, materialno vzdržujejo in skrbijo za njegovo varnost.
- Otroku zagotavljajo varstvo pred gospodarskim, socialnim, telesnim, duševnim ali drugim izkoriščanjem in zlorabljanjem.

- Otroku zagotavljajo nemoteno učenje in poskrbijo, da otrok izpolnjuje šolske obveznosti (pripravljenost na pouk, domače naloge, prinašanje šolskih potrebščin ipd.).
- Redno sodelujejo s šolo, se zanimajo za otroka in spremljajo njegov napredek, tako da prihajajo na govorilne ure in obiskujejo roditeljske sestanke.
- Kadar strokovni delavci šole presodijo, da je potreben daljši in poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli, starše povabijo k sodelovanju. Če se na to ne odzivajo, šola poišče pomoč pri drugih institucijah psiho-socialne pomoči (center za socialno delo, svetovalni center in druge pristojne institucije).
- Razrednika seznani z izostanki otroka od pouka in drugih šolskih obveznosti ter odsotnost opravičijo v skladu z zakonskimi določili.
- Svojim otrokom jasno pokažejo, da se strinjajo s pravili šole in nasprotujejo otrokovim kršitvam.
- Starši učenca, ki ima težave pri spoštovanju dogovorov in pravil šolskega reda, se doma z otrokom pogovorijo, sodelujejo v dejavnostih, ki jih predlaga šola, skupaj sprejmejo ukrepe za izboljšanje stanja in se teh držijo.
- S svojim ravnanjem izražajo spoštljiv odnos do učiteljev in drugih delavcev šole.
- Podpirajo učitelje in druge delavce šole v njihovih vzgojnih prizadevanjih ter sodelujejo pri oblikovanju vzgojnega načrta in oddelka.

Ob sumu na fizično, spolno, psihično ali ekonomsko nasilje nad otrokom, na prisotnost otroka pri nasilju v družini ter na zanemarjanje otroka (opuščanje dolžne skrbi zanj) smo kot vzgojno-izobraževalna ustanova dolžni podati prijavo na pristojni center za socialno delo.

• OBVEŠČANJE STARŠEV

Starše obveščamo o dogodkih glede njihovega otroka ustno, po telefonu ali pisno. Oblike obveščanja so dogovorjene na roditeljskih sestankih posameznih oddelčnih skupnosti. Ob izrednih dogodkih poškodbe, večji materialni škodi ali resni kršitvi šolskega reda šola starše vedno in takoj obvesti po telefonu.

9. URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA

Svet šole sprejme Vzgojni načrt in spremlja izvajanje (poročila šole o samoevalvaciji).

Svet staršev spremlja izvajanje Vzgojnega načrta.

Učiteljski zbor opravlja vzgojno-izobraževalni proces, oblikuje analize in smernice za nadaljnje delo.

Razredniki so odgovorni za vzgojno in drugo delo v svojem oddelku.

Starši sodelujejo pri pripravi in oblikovanju Vzgojnega načrta in soustvarjanju šolskega ozračja.

Ravnateljica uresničuje, spremlja, zagotavlja in ugotavlja kakovost s samoevalvacijo.

Datum: Bohinjska Bistrica, 2. 10. 2017

Ravnateljica zavoda:

Mojca Rozman

Predsednica Sveta zavoda:

Nataša Korošec

